

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 100 af Jeppe Kofod (S), Svend Aage Jensby (V), Per Stig Møller (KF), Arne Melchior (CD) og Niels Helveg Petersen (RV) (se ovenfor) vedtoges med 85 stemmer (S, V, KF, DF, CD, RV og Thorkild B. Fransgaard (UP)) mod 13 (SF og EL); 3 (KRF og Holger Graversen (S)) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 99 af Holger K. Nielsen (SF) og Keld Albrechtsen (EL).

Forslag til vedtagelse nr. V 101 af Jann Sjursen (KRF).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Forespørgsel nr. F 56:

Forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvad er regeringens holdning til de amerikanske advarsler imod, at EU udvikler sin egen forsvarsstyrke og dermed går uden om NATO?«

Af Peter Skaarup (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF) og Pia Kjærsgaard (DF).

(Forespørgslen anmeldt 21/3 2001. Fremme af forespørgslen vedtaget 27/3 2001).

Begrundelse

Peter Skaarup (DF):

»Formålet med en europæisk forsvarsidentitet er at inddæmme USA.« Så utvetydigt har den franske præsident, Jacques Chirac, ytret sig om EU's forsvarspolitiske samarbejde.

Hensigten er at bryde USA's dominans, ligesom det under den kolde krig var NATO's politik at inddæmme Sovjetunionen, og derfor vil Frankrig nu bruge EU's militære samarbejde til at skabe en modvægt til USA. I det hele taget præges EU i stadig stigende omfang af antiamerikanisme.

Frankrig har i mange år ført an. Berømt er tidligere præsident Mitterrands udtalelse om, at Frankrig er i en krig uden døde med USA, men ingen franskmænd er klar over det. De er meget hårde, amerikanerne, de er grådige, de ønsker udelt magt over verden. Det var det, som Francois Mitterrand sagde dengang.

Konflikten mellem USA og EU er tydeligst kommet til udtryk efter Nicetopmødet med søsætningen af EU's udrykningsstyrke. Frankrig presser på for at løsgøre den mest muligt fra NATO-strukturen og har desværre opbakning, senest fra formanden for EU's militærkomité, Gustav Hägglund, den finske meget omdiskuterede general, der blev valgt bl.a. med Danmarks stemmer.

Ambitionen for franskmændene har været, at det er EU, der skal stå for forsvarspolitikken og ikke NATO, og det har givet anledning til meget voldsomme reaktioner i USA. Bill Clintons tidligere forsvarsminister, William Cohen, advarede imod at overflødigøre NATO, og en af den nye præsident Bush's rådgivere har sagt, at EU's initiativ med en udrykningsstyrke er en kniv mod NATO's hjerte.

Det er alt sammen meget bekymrende ting, som kommer frem om EU's udrykningsstyrke, og det er derfor, at Dansk Folkeparti har taget initiativ til, at vi får en debat her i Folketinget i dag om den sag. Vi mener, det er meget vigtigt, at forsvarspolitikken, sikkerhedspolitikken først og fremmest varetages af NATO og ikke af EU. Vi mener, at NATO igennem årene har været den største succes siden Anden Verdenskrig, og takket være USA's militære garantier har de vesteuropæiske nationalstater kunnet fastholde deres fulde suverænitet også under den kolde krig og også trods truslerne fra Sovjetunionen.

Særligt for Danmark, men også for Norge, for Island er uenigheden mellem USA og EU påtrængende. Ingen af de lande er med i EU's militære samarbejde. Vi har et forbehold, Norge og Island er ikke med i EU, og derfor er det altså vigtigt, at vi her i Folketinget debatterer den meget beklagelige udvikling, som EU's forsvarsstyrke har taget.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Forespørgslen bygger på en misforståelse.

Fra amerikansk side støttes udviklingen af den europæiske forsvarsdimension. EU går ikke

uden om NATO, men samarbejder med NATO. Længere er historien sådan set ikke.

Jeg havde lejlighed til under mit besøg i Washington i marts at få bekræftet, at der er amerikansk støtte til opbygningen af en europæisk kapacitet til krisestyring. Det er jo, hvad den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik i EU går ud på, hverken mere eller mindre.

Misforståelsen skyldes muligvis, at der for en del år siden blev arbejdet mellem NATO-landene for at styrke kapaciteter inden for en europæisk ramme, opbygge en europæisk søjle i NATO. Det arbejde er overhalet af bestræbelserne i EU.

Målsætningerne om styrkelse af den europæiske kapacitet til krisestyring er de samme i EU og i NATO, og derfor styrker den europæiske indsats begge organisationer. Det har man fra amerikansk side også lagt stor vægt på. Vi skal så i øvrigt jo heller ikke glemme, at de fleste EU-lande også er NATO-medlemmer.

Derfor er EU og NATO også i færd med at opbygge et tæt samarbejde. Det gælder både de politiske konsultationer om generel sikkerhedspolitik, og det gælder det konkrete samarbejde om opbygningen af krisestyringskapacitet.

EU skal trække på NATO's erfaring og aktiver, ikke opbygge parallelle strukturer. Det ligger fast.

Fra EU-landenes side er det blevet understreget, at EU kun påtager sig opgaver, hvor NATO som helhed ikke er engageret. Så længe USA ønsker at deltage f.eks. i fredsbevarende operationer på Balkan, må vi således forvente, at de varetages af NATO, og der består ikke noget modsætningsforhold mellem EU, Europa og USA i denne sag.

Der har ved mange lejligheder i Folketinget været redegjort for EU's planer, og derfor kan jeg gøre det meget kort:

På Europæisk Råd i Helsingfors december 1999 fastlagde man målsætningen: Senest i 2003 skulle EU kunne udsende op til 60.000 soldater til kriseområdet i løbet af 2 måneder.

EU er med andre ord ikke i gang med at udvikle en europahær, men derimod en udrykningsstyrke baseret på frivillige nationale bidrag til brug for konkrete krisestyringsoperationer.

Siden Helsingforsmødet har man så arbejdet med at gennemføre denne målsætning. Sidste efterår blev der afholdt en kapacitetsbidragskonference. Landene tilmeldte et styrkekatalog, og ved en opfølgende konference i dette efterår vil man gå videre. Danmark kan på grund af sit forsvarsforbehold ikke tilmelde bidrag.

Ud over samarbejdet med NATO har et af målene været at gøre det til et al-europæisk projekt, og derfor samarbejdes der også med andre europæiske lande, særligt de seks europæiske NATO-allierede ikke-EU-medlemmer og øvrige kandidatlande.

EU vil indbyde disse lande til at deltage i operationer på samme måde, som NATO's operationer på Balkan også omfatter ikke-NATO-lande. Det har der overalt i Europa været stor vilje til at være med på.

Med udviklingen af den europæiske forsvarsdimension vil EU råde både over militære og civile instrumenter, og det gør det muligt at sammensætte en pakke, der retter sig mod de særlige forskellige elementer i en krise. Danmark har derfor taget aktiv del i udviklingen af en civil krisestyringskapacitet i EU, særligt på politiområdet.

Det svenske formandskab har også i dette halve år sat konfliktforebyggelse centralt ind på dagsordenen. Det fornemste mål har været at forhindre, at kriser overhovedet opstår. Her har EU mange instrumenter, som koordineret med bilateral indsats i bedste fald vil kunne overflødiggøre brug af militær kraft.

Vi vil vedtage et program for EU's indsats for konfliktforebyggelse på Det Europæiske Råds møde i Göteborg.

Danmark har deltaget i forhandlingerne. Regeringen har særlig arbejdet for 1) styrkelse af samarbejdet EU-NATO, 2) størst mulig inddragelse af tredjelande og 3) som nævnt styrkelse af den civile krisestyringskapacitet, hvor vi uanset vores forsvarsforbehold kan deltage.

Det vil sige, at deltagelsen sker selvfølgelig med respekt for forsvarsforbeholdet. Danmark kan ikke deltage i EU-ledede militære operationer. Forbeholdet gør det også klart, at Danmark ikke vil forhindre de øvrige lande i at gå videre. Dermed har Danmark en lille, og kun en lille, indflydelse på opbygningen af de militære dele af forsvarsdimensionen i EU.

Af og til høres der røster forskellige steder i Europa, som fremfører, at dette er et autonomt europæisk projekt, og at Europa skal gøre sig uafhængig af USA. Der kan være mange indenrigspolitiske dagsordener rundt omkring, også her. Retorik er én ting, realiteter ofte noget andet, og som udviklingen faktisk foregår, har jeg redegjort for det; det er realiteterne.

Der må altså konkluderes, at forespørgslen bygger på en fejlagtig antagelse, dels hvad angår USA's holdning i sagen, dels med hensyn til sig-

tet med planerne i EU. Lad mig derfor til slut gøre det fuldstændig klart:

1) EU skal ikke beskæftige sig med territorialforsvar, kun med krisestyringsopgaver.

2) EU er ikke i færd med at opbygge en europæisk hær.

3) NATO vil fortsat være den primære forsvars- og sikkerhedsorganisation i Europa, og

4) Danmark vil også fremover være en aktivt engageret NATO-allieret.

Forhandling

Peter Skaarup (DF):

Det er jo ganske sjovt, at udenrigsministeren på regeringens vegne siger, at hele forespørgslen bygger på en fejltagelse, en fejlagtig opfattelse. Flere måder er der at sige det på, men det, der står tilbage for regeringen, er åbenbart, at det er helt overflødigt, vi diskuterer de her ting, og at EU og NATO er fuldstændig enige om alt omkring forsvarssamarbejdet.

Det vil jeg nu i det følgende fortælle, hvorfor jeg ikke mener er korrekt, hvorfor det er en reel diskussion, som også er utrolig vigtig for Danmark. Jeg tror, de fleste danskere er mest trygge ved, at det er EU, der er i baggrunden, når det gælder forsvarsområdet, og at det er NATO og USA, der er i forgrunden. Jeg tror, de fleste danskere er mere trygge ved, at det er USA og NATO, der garanterer vores sikkerhed, i stedet for at det måske år frem skal være Frankrig eller Tyskland, der skal garantere vores sikkerhed. Tror vi på, at det holder i enden? Det er jeg ikke sikker på at man gør.

Det er jo vigtigt for den danske befolkning, fordi folkeafstemningen i 1993 meget klart sagde, at vi havde et dansk forbehold på forsvarsområdet inden for EU. Derfor er det også vigtigt, at vi følger op på, hvordan situationen så er med hensyn til forsvar inden for EU. Hvad foretager man sig i EU, når det gælder det forsvarspolitiske.

Man kan jo sige, at de danskere, der på det tidspunkt stillede sig skeptisk over for, at EU ville få en fremtrædende placering på det her område, har fået ret, fordi EU får og har allerede en fremtrædende placering på det her område. Vi har senest set det med hele debatten om valget af formanden for EU's militærkomité, som ikke kommer fra et NATO-land, men fra et neutralt land, nemlig Finland, og som har sagt, at styrken fra EU's side skal være uafhængig af NATO.

USA's forsvarsminister, Donald Rumsfeld, har udtrykt det sådan her, at der er bekymring i USA over EU's udrykningsstyrke. Den nye præsident Bushadministration har givet EU det, man kalder en »tough warning«, en skarp advarsel, om, at planerne for en europæisk udrykningsstyrke i EU-regi vil underminere NATO og fremprovokere, som man siger, en farlig kløft mellem USA og dets allierede. Rumsfeld er citeret i Daily Telegraph, den britiske avis, for at sige følgende: Handlinger, som kunne reducere NATO's effektivitet ved at bringe rod gennem en fordobling eller en forvirring af den transatlantiske forbindelse, ville ikke være positive.

Det er ikke kun Bushadministrationen eller det, som man måske i regeringspartierne her i landet ville kunne betragtes som højrefløjen i USA, som er skeptiske. Senator og tidligere præsidentkandidat, John McCain, har udtalt, at EU's forsvarsplaner skaber en unødige bitterhed inden for NATO. Og han siger videre: De problemer, som konfronterer os, går direkte ind i kernen af vores eksistens som alliance. Han siger videre: Fundamentale spørgsmål angående NATO's fremtidige eksistens står foran os. Jeg er bange for vores geografiske deling i stigende omfang også bliver funktionel. Vores perspektiver er divergerende.

Også senator Joseph Lieberman, den demokratiske vicepræsidentkandidat ved sidste valg, og tidligere udenrigsminister Henry Kissinger har udtrykt skepsis over for, om EU's nye militære rolle ikke på længere sigt vil undergrave NATO.

I en artikel i Washington Post har Henry Kissinger om EU's ambition om at udvikle en militær styrke uafhængig af NATO skrevet, at denne styrke kunne bevirke den værste af alle mulige verdener: Opløsning af NATO-procedurer og svækkelse af allieret samarbejde uden forstærket kapabilitet eller meningsfuld europæisk autonomi. Altså er Kissinger meget kritisk over for det, der foregår.

Over for de mere og mere tydelige amerikanske bekymringer for NATO-alliancen står den tyske udenrigsminister Joschka Fischer og hans udsagn om, at EU bare skal køre videre med sine forsvarsplaner trods de amerikanske advarsler. Den europæiske proces vil fortsætte, som han siger. Den kan og vil ikke blive standset, har Joschka Fischer udtalt som kommentar til den amerikanske bekymring, og det gjorde han i Berlinske Tidende den 6. februar.

Så set fra dansk side står Danmark i en valgssituation. Vi er medlem af NATO, og vi har forbehold over for EU's militære samarbejde. Nu ser udviklingen i EU så ud til, at NATO-forbindelsen reelt svækkes til fordel for en selvstændig militær dimension i EU, uafhængig af NATO. Derfor står Danmark over for en national diskussion om, hvem vi i fremtiden vil alliere os med for at få opfyldt vores meget vigtige sikkerhedspolitiske behov.

Jeg skal afslutningsvis fremføre et vedtagelsesforslag fra Dansk Folkeparti, som vi ønsker til debat her i dag. Det lyder sådan her:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer, at den danske befolkning ved folkeafstemningen i 1993 stemte for et forbehold i forhold til EU-beslutninger på forsvarsområdet, og at EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde giver anledning til bekymring for NATO-samarbejdets fremtid i USA, pålægger Folketinget regeringen at meddele de øvrige EU-lande, at Danmark ser med bekymring på, at EU's udrykningsstyrke skal være uafhængig af NATO.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 102).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se foran). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Per Kaalund (S):

Vi betragter denne forespørgsel som overflødig, og det gør vi med den begrundelse, at EU ikke udvikler sin egen forsvarsstyrke, men til gengæld udvikler en europæisk forsvarsdimension, som skal varetage krisestyringsopgaver.

Vi mener også, den er overflødig ud fra, at EU ikke går uden om NATO, men at forsvarsstyrken tværtimod baseres på et samarbejde mellem EU og NATO.

Jeg har ledt efter de såkaldte amerikanske advarsler, og jeg må indrømme, at de har været svære at finde. Den franske præsident Jacques Chirac har haft nogle forestillinger om, at EU selv uafhængigt af NATO skulle etablere en egen militær planlægningsenhed. Det advarede den daværende amerikanske forsvarsminister Cohen imod. EU og NATO skal supplere hinanden og ikke konkurrere, sagde Cohen. Og Chiracs ideer har i øvrigt aldrig nydt fremme.

Jeg har også fundet frem, at den amerikanske nye forsvarsminister Donald Rumsfeld talte få dage efter sin tiltræden ved en konference i München, og jeg kan forstå, at det er der, hr. Peter Skaarup også har nogle ting fra. Ved denne lejlighed udtalte Rumsfeld, at han for det første vidste meget lidt, fordi han var ganske ny. Han havde været få dage i sit embede og havde ikke nogen administration endnu. Der udtalte han omkring den europæiske sikkerheds- og forsvarsidentitet, at tiltag, der ville reducere NATO's effektivitet ved forvirret dobbeltdekning, ikke ville være nogen positiv udvikling. Det kan jeg i øvrigt tilslutte mig, og det tror jeg, alle andre også kan. Det vil ikke være positivt.

Men bortset fra ovennævnte er der fuld opbakning fra USA til de europæiske bestræbelser på opbygning af en europæisk kapacitet til løsning af krisestyringsopgaver. Det har også direkte været ønsket fra amerikansk side, at europæerne i større omfang selv løser krisesituationer i eget nærområde.

Danmarks forsvar bygger på NATO-medlemskabet som det helt, helt fundamentale, men vi ser positivt på opbygning af EU's forsvarsdimension og på et tæt samarbejde mellem EU og NATO. EU vil kun påtage sig opgaver, hvor NATO som helhed ikke er engageret.

Vi støtter EU's planer, selv om vi på grund af vores forsvarsforbehold ikke kan deltage med soldater. Vi støtter en opbygning af en reaktionsstyrke på op imod 60.000 soldater, der med et varsel på et par måneder skal kunne udsendes til kriseområder, sandsynligvis fra år 2003. Der er altså ikke tale om en europahær. En europahær ville omfatte omkring 4 mio. soldater, og her er altså tale om en udrykningsstyrke på ca. 60.000.

Det er også afgørende for os, at EU kan indbyde andre europæiske lande, altså også ikkemedlemmer af EU til at deltage i operationer. Helt op til 30 lande skal kunne deltage, stadig væk uden at Danmark kan deltage med militære kontingenter. Men vi kan i øvrigt henholde os til udenrigsministerens besvarelse, og jeg kan sige, at vi vil stemme imod det af Dansk Folkepartis forelagte forslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Ja, hr. Per Kaalund kan heller ikke se nogen problemer overhovedet. Jo, der var måske nogle enkelte løsevne citater, som kunne findes frem af den tidligere forsvarsminister William Cohen,

og der var måske også et par enkelte andre ting, men der er ikke nogen problemer.

Jeg kan så oplyse hr. Per Kaalund om, at det ikke er situationen nu. Det aktuelle er, at formanden for militærkomiteen, Gustav Hägglund, den finske general, har sagt, at EU-styrken skal være uafhængig af NATO.

Der er altså ikke tale om inkorporerede enheder. Han siger direkte, at styrken skal være uafhængig af NATO. Det vil jeg så godt bede om hr. Per Kaalunds kommentar til, når det er så svært at finde ud af, hvad debatten handler om, for debatten er meget klar. Den handler simpelt hen om, om vi i Danmark skal acceptere, at vi laver en sideløbende EU-styrke, der skal være uafhængig af NATO. Det må da være i strid med danske interesser.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Jeg ved ikke, hvor hr. Peter Skaarup har disse opfattelser om uafhængighed af NATO fra. Det indgår i hele arbejdet, at der skal ske samarbejde mellem EU og NATO, og i øvrigt er det sådan, at de medlemslande, der er, og i øvrigt dem, der kommer til at deltage i eventuelle operationer, som er EU-ledede, skal tilmelde kontingenter.

Nu kan Danmark ikke gøre det, fordi vi har vores forsvarsforbehold, men hvis vi havde været med i det her arbejde, hvad vi forhåbentlig kommer på et eller andet tidspunkt, så skulle vi også fuldstændig på samme måde, som man gør i forhold til NATO, have meldt nogle styrker til i en given situation, hvor maksimalt 60.000 kan deltage. Der er ikke tale om nogen uafhængighed af NATO i den forstand. Der skal anvendes materiel og styrker fra NATO, men det er klart, at de politiske beslutninger kan træffes af EU, og det skal naturligvis være i forståelse med NATO.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jamen hvis situationen er, som hr. Per Kaalund siger her, at der er ikke tale om, at den her EU-styrke skal være uafhængig af NATO, så er der jo heller ikke nogen problemer for Socialdemokratiet i at stemme for det forslag til vedtagelse, som Dansk Folkeparti har fremlagt. Hr. Per Kaalund har selv tidligere sagt, at der godt nok er nogle, der mener, at det skal gå lidt anderledes, at Frankrig måske ønsker, at der skal være tale om uafhængighed, så der er vel ikke noget i vejen for, at vi følger op på vores forbehold på

det her område og siger til de andre lande: Vi synes, det er bekymrende, hvis der er nogle, der har tanker om at gøre det uafhængigt.

Jeg kan oplyse hr. Per Kaalund om, at det senest er den franske general og hærchef, Jean-Pierre Kelche, der har sagt, at der skal være tale om en uafhængig styrke. Gustav Hägglund, den nye formand for militærkomiteen, som den danske regering reelt har stemt for, taler her til Jyllands-Posten forleden dag om, at den styrke, der er tale om, skal være uafhængig af NATO. Han siger også, at der ikke er tale om en underafdeling af NATO, at det er et uafhængigt organ.

Så det, jeg siger omkring de her ting, er fuldstændig aktuelt, og derfor mener jeg, at hr. Per Kaalund bør svare på, hvad det er, regeringen vil på det her område.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Altså på spørgsmålet om, hvad regeringen vil, så har jeg helt klart opfattet det således, at Danmark har et forbehold i EU-sammenhænge, og det vil regeringen på bedste vis varetage så længe, dette forbehold eksisterer, og dermed deltager vi ikke i dette arbejde.

Med hensyn til uafhængigheden er det sådan, at træffes der beslutninger i EU-sammenhænge om en EU-ledet operation eller aktion på en eller anden måde, så deltager Danmark ikke i den.

I øvrigt er det sådan, at militært materiel osv. skal baseres på NATO-materiel og NATO-kontingenter som sådan, og yderligere er det sådan, at hvis NATO går ind i en samlet aktion dér som NATO, så går EU ikke ind. Det er deri, det består.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Peter Skaarup for sidste gang.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jamen jeg må sige, at det er, som om hr. Per Kaalund slet ikke er med på, hvad det er debatten går på i EU i øjeblikket, nemlig om denne her styrke skal være uafhængig af NATO eller den ikke skal.

Situationen er den, at formanden for militærkomiteen, Gustav Hägglund, som Danmark selv for nylig har stemt for blev formand, har sagt til Jyllands-Posten den 12. april i år: Vi er en uafhængig instans, og derfor skal debatten gå på, hvordan vi samarbejder med NATO, og ikke på, at EU skal være underordnet NATO. Altså skal

den her styrke være uafhængig, og her vil jeg godt bede hr. Per Kaalund om at svare på, hvordan Danmark så vil forholde sig til det, for det må vel være imod det, som hr. Per Kaalund selv siger er Danmarks interesser.

Så vil jeg godt gribe fat i det, som hr. Per Kaalund siger om forbeholdet og spørge: Er det sådan, at regeringen har planer om, at der skal være en folkeafstemning om forbeholdet? For jeg kan høre på hr. Per Kaalund, at hr. Per Kaalund jo reelt ikke går ind for det forbehold. Det er noget med, så længe vi har det forbehold, så længe vi ønsker det forbehold. Det er noget med, at regeringen har en eller anden dagsorden om, at man bevare forbeholdet indtil videre, men lige pludselig vil man gerne lave en folkeafstemning, og så har vi miseren.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Til det første spørgsmål kan jeg henholde mig til min tidligere besvarelse.

Til det andet spørgsmål kan jeg sige, at vi har et forbehold, og det vil blive respekteret. Det er ikke regeringens forbehold, og det er ikke Folketingets forbehold, det er befolkningens forbehold, og det kan i givet fald kun afskaffes ved en folkeafstemning, som jeg ikke ser lige om hjørnet.

Men jeg ville have et gæt på, at på et eller andet tidspunkt i en fremtid vil der komme en afstemning om disse ting. Specielt når der viser sig eksempler på, at EU går ind i konstruktive opgaver, f.eks. på Balkan eller andre steder, for at løse nogle opgaver, og at Danmark som det eneste ud af op imod 30 lande ikke kan deltage i løsning af disse opgaver, hvor Danmark i øvrigt har været meget kendt og meget anerkendt for sin deltagelse i løsning af kriseopgaver på forskellig vis. Det kan vi altså ikke med vores forsvarsforbehold, og det vil på et tidspunkt givet stå lidt tydeligere.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Svend Aage Jensby som ordfører.

Svend Aage Jensby (V):

Hvis det er udtalelser fra general Hägglund, som har givet anledning til Dansk Folkepartis forespørgsel, så synes jeg, det er en skam, for de udtalelser, som jeg har set refereret, misfortolker hr. Skaarup.

Men lad mig give et kort tilbageblik, som jeg tror også vil være gavnligt at hr. Skaarup kender.

Allerede i NATO's strategiske koncept i 1991 lagde man op til en øget europæisk indsats på det forsvarspolitiske område. Det vandt amerikansk støtte på NATO-topmødet i Bruxelles i 1994 og på NATO-udenrigsministermødet i Berlin 1996, hvor man stillede NATO's aktiver til rådighed for dengang WEU-ledede operationer. Samtidig blev det slået fast, at det stadig væk var NATO, der var fundamentet for det kollektive forsvar.

Den helt centrale vedtagelse skete imidlertid på NATO-topmødet i Washington i 1999, hvor hr. Skaarup kan se, hvorledes det i punkt 9 hedder følgende – og det er altså NATO-topmødet med USA:

Vi byder den fremdrift velkommen til styrkelse af en fælles europæisk politik på sikkerheds- og forsvarsområdet, der har fundet sted med Amsterdamtraktaten, og de tanker, der siden da er fremsat i WEU og efter Saint Malo-erklæringen. Det er en proces, som har betydning for alle allierede. Vi bekræfter, at en stærkere europæisk rolle vil øge livskraften i vores alliance i det 21. århundrede, som udgør grundlaget for dets medlemmers kollektive forsvar.

Så stilles der en række forudsætninger op, og disse forudsætninger har tidligere hr. Kaalund og udenrigsministeren været inde på, nemlig at der ikke må ske en duplikering, ikke-NATO-medlemmer, men EU-medlemmer skal inddrages, der skal bruges adskillige, men ikke adskilte NATO-aktiver, og der skal sikres flest mulig konsultationer mellem NATO og EU.

Sådan er forudsætningerne stillet op, og hr. Skaarup vil kunne se fra EU-topmødet i Helsingfors, topmødet i december 1999, at man dér faktisk ordret anvender disse forudsætninger, som blev vedtaget på NATO-topmødet.

Det er forudsætninger, som vi også i mit parti lægger afgørende vægt på, som man har gjort det fra amerikansk side, for selvfølgelig skal der ikke bygges sideordnede, bureaukratiske systemer op, det afgørende er kapaciteter. Denne udvikling fra Helsingfors er fulgt i Feira og senest i Nice i december i år.

Baggrunden for hele udviklingen af ESDP er jo netop de erfaringer, man gjorde på Balkan, hvor USA stod for 80-85 pct. af operationerne, og hvor i øvrigt forsvarsminister Cohen fremhævede det uholdbare i for NATO, at der var så stor forskel på kapaciteterne.

Det er det, der har medført amerikansk støtte og ønske om, at vi i Europa i højere grad bliver i stand til at løse mindre militære opgaver og gennemføre krisestyring. Og det har jo vist sig, at der er behov for det. Vi så det i Bosnien, og vi så det i Kosovo, uden Amerikas lederskab og indsats var disse problemer ikke blevet løst.

Så kan jeg i øvrigt henvise hr. Skaarup til at læse forsvarsminister Cohens betragtninger på Münchensikkerhedskonferencen den 5. februar 2000, hvor Cohen fremhæver, at et stærkere Europa betyder et stærkere NATO.

Der er derfor intet i de såkaldte advarsler fra amerikansk side. Tværtimod har også den nye administration, udenrigsminister Powell, senest på NATO-udenrigsministermødet i februar i år støttet udviklingen af ESDP, fordi den europæiske søjle herved kan styrkes, og EU's repræsentant har i øvrigt ved den samme lejlighed fremhævet, at vi skal satse på kapaciteter.

Det er det, vi skal i fremtiden, det er utrolig vigtigt, og derfor bliver EU-medlemslandene nødt til at ofre noget mere på deres militær for at kunne bidrage med de fornødne kapaciteter.

Nu har vi på grund af vores ulykkelige forbehold desværre ingen indflydelse at gøre gælden i EU-sammenhæng, men det har vi da gudskelov i NATO, og der mener jeg, at det er meget vigtigt, at regeringen meget stærkt fremhæver konditionerne på NATO-topmødet fra 1999, så vi undgår duplikering. Gør vi ikke det, så gentager vi, som generalsekretær Robertson har sagt, fejlen fra WEU: ord uden indhold.

Så det er kapaciteter, det drejer sig om, og det vil det også komme til, når vi forhåbentlig på et tidspunkt får forbeholdene ophævet.

Jeg synes ærlig talt, at vores sikkerheds- og forsvarspolitik er for vigtig til at føre EU-modstandskamp, om jeg så må sige, på.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Hr. Svend Aage Jensby siger, at det, jeg har fremført her i dag, ikke har noget på sig. USA er fuldstændig med på, at EU skal have sin udrykningsstyrke, og i hr. Jensbys fremstilling ser det også ud, som om det helt sikkert er med grundlag i de vedtagelser, der har været på topmøder osv.

Så er det så, at jeg ikke forstår i den logik, som hr. Svend Aage Jensby drager frem – jeg kan fra Dansk Folkepartis side sige, at vi er enige i resultaterne af de topmøder, vi synes, de har været

frugtbare på mange måder – at amerikanerne ikke er bekymrede for udrykningsstyrken.

Som jeg tidligere har fremhævet under debatten, har jeg fremført mange citater både fra Henry Kissinger, fra den tidligere forsvarsminister i USA og den nuværende forsvarsminister i USA, som alle sammen har været kritiske over for EU's udrykningsstyrke.

Jeg vil godt bede hr. Svend Aage Jensby forholde sig til den seneste kritik fra den amerikanske forsvarsminister, Donald Rumsfeld, hvor han siger, »the devil is in the detail«, dæmonen er i detaljen i forhold til denne her udrykningsstyrke. Er det også helt efter Venstres holdning, eller kan der godt være nogle problemer med EU's forsvarsstyrke?

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Det, der fra amerikansk side fokuseres på, også fra den nuværende forsvarsminister, er, at man strikt holder sig til det, der blev vedtaget på NATO-topmødet i 1999 i Helsinki, og som senest er fulgt op, som jeg sagde, i Nice. Gør man det, laver man ikke duplikeringer, og inddrager man ikke-NATO-lande, men EU-lande i processen, så er man kraftig tilhænger af den udvikling, der sker i Europa.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Hr. Svend Aage Jensby siger, at gør man det, der er vedtaget på diverse møder i NATO-regi, så er der ikke nogen problemer, hvis man følger den opskrift, så er der ikke nogen problemer. Men det er jo lige præcis derfor, at den amerikanske administration advarer, for man gør nemlig ikke det, der er vedtaget i NATO-regi.

Man følger en linje, der hedder, at EU-styrken skal være uafhængig, senest fremsagt af den nuværende formand for militærkomiteen Gustav Hägglund, og der er det, jeg godt vil spørge hr. Svend Aage Jensby: Kan hr. Svend Aage Jensby slet ikke genkende, at der er nogle problemer i forhold til den måde, som bl.a. franskmændene, men altså også formanden for militærkomiteen nu drager frem på, hvor de siger, at det skal være en styrke, der er uafhængig af NATO?

Der bliver en duplikering, der bliver en struktur, der gør, at det kan blive en konkurrent til NATO. Kan hr. Svend Aage Jensby slet ikke se, at der er et problem her?

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Per Stig Møller som ordfører.

Per Stig Møller (KF):

Dansk Folkepartis forespørgsel er tydeligvis et led i partiets almindelige anti-EU-politik.

Ved at opstille et skræmmebillede af en europæisk hær, som vi hører her, der arbejder uden for og måske endda splitter NATO, vil Dansk Folkeparti forsøge at forstærke billedet af en overnational europæisk union, som vi for enhver pris skal holde os ude af.

For det første har Dansk Folkeparti kraftigt medvirket til, at Danmark ikke får nogen indflydelse på EU's forsvarsmæssige beslutninger, men hvis man virkelig finder nogle EU-landes militære tanker farlige for NATO, var det jo nok en god idé at melde sig ind i klubben for at skaffe sig indflydelse på udviklingen.

Dansk Folkeparti opfordrer jo folk til at melde sig ind i partiet for at få indflydelse på politikken, men indflydelse på verden, endsige Europa uden for vores egen dørtærskel skal vi altså ikke søge, mener Dansk Folkeparti, og alligevel rejser Dansk Folkeparti en forespørgsel om noget, der vil medvirke til at sikre, at vi ikke får indflydelse på det.

For det andet er der ingen større risiko for, at EU går uden om NATO, for det vil EU ikke, uanset nogle gammelkendte franske synspunkter og nogle forskellige amerikanske kommentatorer.

Problemet for EU og Europa, herunder os, er, at vi ikke for tid og evighed kan regne med, at USA vil rage alle kastanjer ud af den europæiske ild. Stemningen i USA vil gradvis og med tiden vokse for ikke at engagere sig mere i Europa end højst nødvendigt. Det tilsiger alene udviklingen i den amerikanske befolkningssammensætning.

Dertil kommer, at man selvfølgelig vil forlange, at det rige Europa, der konkurrerer så kraftigt med USA på verdensmarkedet, selv må betale for de koste, der skal bruges til at feje de europæiske gulve.

Derfor advarede allerede Clintons forsvarsminister i december i fjor EU-landene om, at de i fremtiden må betale mere, hvis USA skulle blive ved med at komme til Europa. USA ville ikke i al fremtid lade sine skatteborgere betale mere, fordi vores skal slippe billigere, var hans budskab, og samtidig advarede han mod at udvikle en europæisk forsvarsdimension uden for og uden om NATO, men han opfordrede til, at den udvikledes inden for NATO, og at man brugte NATO-midler.

Det tredje er derfor, at når Europa skal klare mere selv i fremtiden, og når vi samtidig vil bevare sammenhængen i NATO, så må den europæiske forsvarsdimension være en videreudvikling af tankerne om et NATO på to ben, det amerikanske og det europæiske, og det har i øvrigt også været et amerikansk ønske, lige siden John F. Kennedy formulerede NATO på to ben.

Det er af afgørende betydning, at NATO bevares, men det er også afgørende, at Europa bliver i stand til at varetage flere opgaver selv, for der kan komme fredsskabende missioner og konfliktsituationer, som USA ikke synes det vil involveres i, men som alligevel skal løses under medvirken af militær.

Det er jo ikke særlig pynteligt for Europa, at vi ikke formåede at klare opgaverne på Balkan, uden at USA påtog sig hovedopgaven, og det er langt fra sikkert, at præsident Bush vil definere Balkan og lignende som værende af primær amerikansk interesse, hvor amerikansk sikkerhed direkte står på spil.

Derfor skal den kommende europæiske og atlantiske forsvars- og sikkerhedsdiskussion dreje sig om opgavefordeling og kapacitetsopbygning i gensidig tillid og interesse, for vi har kun interesse i, at vi løser opgaver for og med hinanden, i tillid til hinanden, sådan som det nu er sket i mere end 50 år.

USA og Europa må ikke skilles fra hinanden, og vi skal ikke medvirke til, at der skræves så meget, at bukserne sprænges. Tværtimod skal vi virke for, at fællesskabet bevares og udvikles, og bukserne holder, og NATO i fremtiden kan gå på to lige lange ben.

Det er blot trist, at Danmark ikke får så meget at skulle have sagt i den forbindelse, fordi nok så meget Dansk Folkeparti modarbejder, at vi skal få indflydelse på den europæiske forsvarspolitik og forsvarsudvikling. Beslutninger om EU's forsvar må vi i kraft af forsvarsforbeholdet overlade til de andre, og dette forbehold respekterer vi til punkt og prikke, indtil vælgerne træffer en anden beslutning.

Hvis Dansk Folkeparti, som i dag er så bekymret, virkelig mener sin bekymring alvorligt, så burde det medvirke til at få dette forbehold ophævet. Men se til, om det gør det.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det er jo det nemme, som hr. Per Stig Møller kommer med her: Nu skal Dansk Folkeparti medvirke til, at forbeholdet bliver ophævet. Det

er jo det, der er problemet i den her debat, at både Venstre og De Konservative og også regeringen jo af hjertet ønsker, at det forbehold bliver ophævet, og derfor er de selvfølgelig interesseret i ikke at tale NATO's sag og USA's sag i EU, fordi man arbejder ikke reelt for, at det forbehold bliver opretholdt. Tværtimod arbejder man reelt for at fortælle danskerne, hvor tåbeligt det er, at vi har det forbehold. Det er det, der er kerneproblemet i den her debat, og det synes jeg hr. Per Stig Møllers indlæg beskriver meget godt.

Men jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Per Stig Møller, om hr. Per Stig Møller følger debatten i England om de her ting. I England er det kendetegnende, at det konservative parti er meget, meget skeptiske over for, hvad der i øjeblikket foregår med hensyn til EU's udrykningsstyrke. Det er bl.a. en del af debatten op til det valg, der snart skal være i England, at Tony Blair, Labour, er utrolig meget for EU's udrykningsstyrke, mens det konservative parti derovre er imod og sætter spørgsmålstegn ved, hvad det fører til.

Jeg kunne godt tænke mig at høre hr. Per Stig Møllers holdning til, at det faktisk er en konservativ mærkesag i England.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Hr. Peter Skaarup leverer simpelt hen bolden til mit højre ben, og så kan jeg jo ikke lade være med at sparke til den. Hr. Peter Skaarup siger, at vi konservative ikke er interesseret i at tale USA's og NATO's sag i EU.

Jo, det er lige præcis, hvad vi er, og det er lige præcis, hvad vi gør. Det er vi også mere i stand til, fordi vi går ind for EU, hvorimod hvis hr. Peter Skaarup gerne ville tale USA's og NATO's sag i EU, så skulle han se at komme derind med begge ben og så se at arbejde for at få fjernet forsvarsforbeholdet, for det forhindrer præcis Danmark i at arbejde for det danske synspunkt, som selvfølgelig er, at NATO er det bærende i vores forsvarsdimension. Men det er også EU's synspunkt.

Og så endelig om England: Jamen det engelske konservative parti er ikke identisk med Det Konservative Folkeparti i Danmark. De konservative i England har lagt en langt mere EU-kritisk linje for dagen end Det Konservative Folkeparti i Danmark, og jeg vil ikke stå her og forsvare de britiske konservative. Flere af de britiske konservative gav øvrigt også penge til den kampagne for at forhindre, at vi skulle få

indflydelse på EU's forsvarsdimension. Det var vi ikke enige med de dele af de engelske konservative i. Vi er et dansk konservativt parti, der ønsker indflydelse inden for EU.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg tror, udviklingen vil vise, at det kan blive et problem for Det Konservative Folkeparti i Danmark, at man i den grad ligger på maven for EU, at man i den grad er med på, hvad det er af fantastiske planer, EU har på forsvarsområdet, at der bliver en duplikering af det, som NATO står for, og at NATO gradvis vil blive sat i baggrunden. Det er et af hovedproblemerne.

Jeg kunne godt tænke mig at høre hr. Per Stig Møllers holdning til den amerikanske forsvarsminister Donald Rumsfeld, der i The Daily Telegraph har sagt: The devil is in the detail, altså at dæmonen er i detaljen, at den her styrke ønskes at være uafhængig af NATO.

Og jeg kunne også godt tænke mig at høre De Konservatives holdning til udtalelserne fra den nye formand for EU's militærkomité, Hægglund, der siger, at EU's forsvarsstyrke skal være uafhængig af NATO. Det er dog et problem, i hvert fald hvis man er NATO-tilhænger.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Det ser ud til, at hr. Peter Skaarup mener, han skal stå på talerstolen hele eftermiddagen, og det er han da også meget velkommen til, men jeg tror ikke, vi andre vil blive ved med at underholde hr. Peter Skaarup.

Lad mig sige det klart: Forsvarsminister Rumsfeld siger: The devil is in the detail. Det er nu ikke noget, specielt han har fundet på. Jeg har hørt den tidligere udenrigsminister, hr. Niels Helveg Petersen, sige det utallige gange. Og det er jo korrekt, at the devil is in the detail, og det er det, man skal finde ud af til sidst. Men det kræver så også, at man er fuldgældige medlemmer af EU's forsvarsdimension for at kunne sikre, at »the devil« ikke er »in the detail«. Og det er vi tilhængere af.

Der mener jeg, at hr. Skaarup har fået ganske forkert fat i Hægglund, fordi det, man og de, som stemte for ham, præcis har sagt omkring Hægglund, var, at han var den bedste til at sikre, at der ikke blev duplikeret mellem NATO og EU og foreningen mellem EU og NATO. Det var bl.a. den danske forsvarschefs begrundelse for ham – en begrundelse, som den tidligere udenrigsmi-

nister, hr. Uffe Ellemann-Jensen, har bekræftet i en artikel i Berlingske Tidende.

Så jeg tror faktisk, hr. Skaarup skulle se at komme ind i EU og arbejde for det ganske udmærkede sammenhold mellem EU og NATO, som vi går ind for.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Nu er vi jo medlem af EU, og det tror jeg at mange danskere er glade for, men derfor behøver vi jo ikke at acceptere, at EU tiltvinger sig stadig mere magt på nogle områder, hvor vi egentlig er meget godt dækket ind i dag. NATO er vel nok, det tror jeg også hr. Per Stig Møller er enig i, en af de største succeser, der overhovedet har været i hvert fald i den nyere historie, når vi ser på pagter, der sikrer fred og frihed i et område af verden.

Derfor er det uforståeligt, at vi skal til at sætte spørgsmålstegn ved USA's og NATO's rolle inden for forsvars- og sikkerhedspolitikken. Jeg ved godt, at amerikanerne gerne så, at Europa tog en stadig større byrde på sig i forhold til de opgaver, der ligger for at bevare freden, men er der forsvarsbudgetter til det?

Når man skærer ned på det danske forsvar, som der er tale om i det seneste forsvarsforlig, bl.a. med De Konservatives medvirken, er det jo svært at honorere de krav, amerikanerne stiller. Derfor er det vigtigt, at vi bevarer USA i en ledende rolle og ikke lader EU overtage forsvaret, hvor der reelt set ikke er økonomi og vilje til at kunne overtage det.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Per Stig Møller og derefter hr. Villy Søvndal som ordfører.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Se, nu nærmer hr. Skaarup sig jo på forunderlig kringlet vis det, der er sagens kerne. Og det er jo, at vi ikke kan regne med, at USA i tid og evighed vil komme til Europa og varetage interesser, de ikke mener er amerikanske interesser. Det er jo ikke mindst understreget af den nye præsident Bush, der under valgkampen talte om, at man kun vil gå ud, hvor der primært var amerikanske interesser. Det kan ikke være sådan, at Europa hele tiden skal tilkalde amerikanerne for at sørge for at have konfliktløsende evner i Europa. Det er faktisk temmelig pinligt for Europa.

Derfor er det rimeligt, at man fordeler arbejdsopgaverne imellem sig inden for NATO, og at EU bliver i stand til at løse nogle af opgaverne, og at NATO stiller kapaciteten til rådighed. Det er en overordentlig fornuftig arbejdsdeling. Den ønsker amerikanerne også, fordi amerikanerne ikke ønsker at være til stede hele tiden. Vi må kunne klare mere selv, men i samarbejde og inden for NATO.

Villy Søvndal (SF):

Dansk Folkepartis forespørgsel om EU's opbygning af udrykningsstyrken er på en eller anden måde en underlig servil forespørgsel, der tager udgangspunkt i det gamle eventyr om »Hvad Fatter gør, er altid det rigtige«, forstået sådan, at når USA dikterer, har de europæiske lande og Danmark at rette ind. Man kan på en måde sige, at tankegangen forekommer at være noget prussisk, men det er vel næppe noget tilfælde.

SF's holdning er, at dansk sikkerhedspolitik bestemmes i Danmark og ikke i fremmede hovedstæder og gerne i et forsøg på at samordne vigtige sikkerhedspolitiske temaer, missilskjoldet, som vi diskuterede for lidt siden, Mellemøsten, Korea osv., hvor Europa jo oplagt kunne spille en fundamentalt anderledes rolle end den nuværende amerikanske administration.

SF's grundholdning er som bekendt, at vi skal bruge muligheden efter den kolde krigs ophør til at undgå nye spændinger i det internationale samarbejde og se sikkerheden bredere end blot militært forsvar. Der er brug for, at ressourcerne anvendes til at bekæmpe de virkelige farer og ikke de imaginære.

Derfor er SF som bekendt også imod et EU-samarbejde, der bevæger sig i retning af et militært samarbejde. Der er efterhånden ganske mange militære aktører på scenen. Der er NATO; der er styrker sammensat til situationen, som vi har set først og fremmest i Eksjugoslavien; endelig er der SHIRBRIG, som p.t. er med til at håndhæve våbenhvilen på Afrikas Horn.

Det er derfor ikke nye militærformationer, der er det udækkede behov. Tværtimod er læren af krigen i Bosnien og Kosovo, at det store problem er, at den civile indsats før, under og efter en konflikt ikke lykkes godt nok. Det er her, der er brug for initiativer, og det er her, at Danmark, gerne sammen med EU, kunne gøre en afgørende forskel.

Der er mange af ordførerne, der har været inde på, at de hellere så det danske forsvarsforhold væk. Jeg tror, de kommer til at revurdere

deres positioner noget, når virkeligheden trænger sig på. Hvis der virkelig skal opbygges en udrykningsstyrke til at varetage Petersbergopgaverne, også dem i den øvre ende af skalaen, så kommer de samme politikere til at forholde sig til stigende forsvarsudgifter. Jeg glæder mig specielt til Venstres vurdering af det.

Det vil ikke alene give problemer for de partier, der ser skattelettelser som det vigtigste, men det vil også give problemer i forhold til den befolkning, der meget naturligt synes, det er en unaturlig reaktion på den kolde krigs afslutning, at forsvarsudgifterne skulle stige for at etablere endnu en militær aktør i en situation, hvor der er så mange andre påtrængende problemer, der ligger uløste hen.

Så skal jeg sige for en sikkerheds skyld, at vi ikke kan stemme for Dansk Folkepartis forslag til vedtagelse.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg skal lige oplyse, at da der blev ringet for lidt siden, var det, fordi der ikke var flere ordførere til stede i salen. Men de er kommet nu, så vi genoptager forhandlingerne. Det er først hr. Arne Melchior.

Arne Melchior (CD):

Jeg skal oplyse formanden og øvrige tilstedeværende om, at jeg selvfølgelig har fulgt hvert eneste ord i debatten. Så hvis man ringer til mig kl. 2 i nat, vil jeg kunne referere det korrekt. Men når nu formanden allerede har ringet til afstemning, så skal jeg tjene ham i at gøre i hvert fald CD's indlæg ultrakort.

CD kan fuldt ud bakke op bag den svartale, som udenrigsministeren har holdt her, og jeg skal især henvise til de fire punkter, der afsluttede udenrigsministerens tale.

Jeg bakker også op bag Venstres og De Konservatives ordførertaler, som CD er enige i, og jeg er ganske enig med hr. Per Stig Møller, når han slog fast, at Dansk Folkepartis motiv til denne forespørgsel er at finde i Dansk Folkepartis bastante, skrækelige, for Danmark skadelige modstand imod EU. Det er jo hele formålet.

Det stemmer nemlig ikke, at USA ikke ønsker en europæisk søjle. USA ønsker tværtimod og har også et sundt krav på, at Europa skal, som jeg tror hr. Per Stig Møller sagde, feje vort eget gulv med egne koste.

Så da jeg altså mistror hr. Peter Skaarups motiver til denne forespørgsel på det alleralvorlig-

ste, har jeg ikke mere at tilføje. Det er ikke betingelser, som vi vil føre debat på.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg kan forstå, at hr. Arne Melchior helst vil gøre denne her debat kort, men jeg vil da godt spørge hr. Arne Melchior alligevel, for Folketinget debatterer jo alvorlige ting også under det her punkt, om hr. Arne Melchior slet ikke er bekymret for, at vi skaber en EU-forsvarsstyrke, som er uafhængig af NATO. Er hr. Arne Melchior ikke bekymret over, at den tidligere udenrigsminister Henry Kissinger synes, at det her er galt, at den nuværende forsvarsminister Donald Rumsfeld synes, at det her er galt, at den tidligere forsvarsminister William Cohen synes, at det er galt, at den demokratiske vicepræsidentkandidat Joseph Liebermann har sagt, at det er et problem? Ja, jeg kunne nævne mange flere. En af Bushadministrationens rådgivere har sagt, at det her er en kniv mod NATO's hjerte.

Det er jo mange af de citater, vi kan fremkomme med. Derfor synes jeg da også, det ville være rimeligt, at hr. Arne Melchior seriøst går hen og fortæller, hvad CD's holdning er til, om den her styrke skal være uafhængig af NATO, eller om den her styrke skal være en del af NATO.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg gentager: Jeg ønsker ikke at debattere på de forudsætninger, som er skabt af denne forespørgsel. Jeg har i øvrigt tilsluttet mig den tale, som er holdt af udenrigsministeren, af hr. Svend Aage Jensby og af hr. Per Stig Møller. Og hvis hr. Peter Skaarup stadig væk ikke har forstået lektien, så det hans og ikke min fejl, og det bekymrer mig langt mere, altså på hr. Skaarups vegne, end det, som hr. Skaarup synes skulle bekymre mig.

Niels Helveg Petersen (RV):

Da mit partis ordfører, hr. Morten Helveg Petersen, ikke kan være til stede, skal jeg i hans sted og på Det Radikale Venstres vegne gøre nogle bemærkninger.

For det første vil jeg henvise til udenrigsministerens indlæg, som helt dækker mine synspunkter.

For det andet vil jeg sige, at denne debat startes på et forkert grundlag.

Den udrykningsstyrke, som EU diskuterer at oprette og har besluttet at oprette, som Danmark ikke deltager i, oprettes ikke i en konkurrences-

tuation med NATO, men oprettes i et samarbejde med NATO.

Det er det, der er hele pointen. Og den EU-ledede operation kommer jo på tale, hvor alliancen ikke er engageret. Dermed er der jo sådan set skudt et grundskud ind i hele hr. Peter Skaarups begrundelse for denne her debat.

Med disse få bemærkninger skal jeg derfor sige, at Det Radikale Venstre ikke kan stemme for det af hr. Peter Skaarup fremsatte forslag til vedtagelse.

Keld Albrechtsen (EL):

Det er jo nok kun blandt et flertal i dette Ting, at man opretholder den illusion, at der ikke er en europahær på vej. Det er sådan en speciel teori, som plejes af flertallet her i Folketinget, hvor man slår syv kors for sig og lader som om, at det, som alle de andre er enige om, nemlig at der skal etableres en slagkraftig EU-udrykningshær, nærmest ikke eksisterer.

Det, der bare er problemet med det spørgsmål, som hr. Peter Skaarup har stillet, er, at hr. Peter Skaarup jo helt åbenlyst blander to forskellige ting sammen, fordi han vil have os til at vælge imellem to helt umulige alternativer. Det ene alternativ er et NATO ledet af præsident Bush med missilforsvar og oprustning og hele pibetøjet, og det andet alternativ er en europahær. Og jeg må sige, at for Enhedslisten er det ikke alternativer, som vi vil vælge imellem.

Risikoen er jo endda, at vi får begge dele. Det er faktisk, hvad f.eks. den britiske premierminister Tony Blair arbejder for, nemlig at der både bliver en kraftig europahær og et angelsaksisk domineret NATO.

Ja, der er en risiko for, at der indgås et sådant kompromis, hvor USA accepterer, at der er en europahær, som selvfølgelig under USA's overordnede opsyn kan rykke ud i f.eks. områder i Afrika, hvor det ikke direkte generer amerikanske interesser, og så skal de europæiske lande til gengæld acceptere USA's missilskjold. Det er jo sådan cirka den øvelse, som f.eks. Tony Blair i øjeblikket er ved at forsøge på at skruer sammen.

Det er en meget uappetitlig suppe, der kan komme temmelig mange store ulykker ud af. Men derfor er det min opfattelse, at vi skal samle kræfterne om både at bekæmpe præsident Bush's NATO-drømme og naturligvis samtidig bekæmpe de planer om en europahær, som vitterlig er meget fremskredne planer. For det er det, der er korrekt i hr. Peter Skaarups spørgsmålsformulering. Der er vitterlig kraftige planer

om en europahær, og de forties og benægtes af et flertal her i salen.

Men jeg synes altså, at vi bliver nødt til at videreføre denne her debat på et andet tidspunkt og på et helt andet grundlag, hvor vi får skilt tingene ad, således at vi ikke sammenblander størrelser, som, må jeg desværre sige, hr. Peter Skaarup har fået skruet sammen på en sådan måde, at debatten nok kørte lidt af sporet.

Men der skal ikke herske tvivl om, at Enhedslisten ønsker en kraftig dansk indsats imod både oprustningen i Europa og oprustningen i NATO.

Jann Sjursen (KRF):

I lighed med andre ordførere mener jeg rent faktisk, at den præmis, som Dansk Folkeparti har rejst denne her forespørgselsdebat på, er forkert.

Havde vi spolet tiden 10 år tilbage, så kunne man diskutere, om de planer, der var, og som også var en del af Maastrichttraktaten, rent faktisk kunne føre til en afkobling af vores nordatlantiske samarbejdspartnere inden for NATO, USA og Canada, i forhold til den udvikling, forsvarsdimensionen tog på daværende tidspunkt, og hvor jo ikke mindst Frankrig spillede en central rolle.

Men når vi ser på det, der er sket i mellemtiden, og når vi ser på den europæiske forsvarsdimension, der har udviklet sig efterfølgende, så mener jeg, at det er helt klart, at den er forankret i NATO og også accepteret som sådan af vore nordamerikanske allierede. Derfor hviler Dansk Folkepartis præmis for denne forespørgselsdebat på et forkert grundlag.

Det siger jeg også, selv om Kristeligt Folkeparti i forbindelse med Maastrichttraktaten og debatten herom talte for, at forsvarsdimensionen kunne betyde et alvorligt brud med vores nordatlantiske samarbejdspartnere, og det var et af vores argumenter dengang for at anbefale et nej til Maastrichttraktaten.

Jeg må bare sige, at det heldigvis ikke gik så galt, som vi forudså, uanset at vi også den dag i dag respekterer og står ved det danske forsvarsforbehold.

Men på den baggrund kan vi fra Kristeligt Folkepartis side ikke støtte det forslag til vedtagelse, som Dansk Folkeparti har fremsat.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Hr. Jann Sjursen siger, at det havde været rigtigt at tage denne her debat for 10 år siden. Der vil jeg sige: Der havde det også være rigtigt at tage

debatten, og den var jo også glødende og engageret i den danske befolkning. Det var en af hovedårsagerne til, i hvert fald for SF, som var med til at formulere de fire forbehold, at den danske befolkning sagde ja til Edinburghafgørelsen, hvor et af forbeholdene var på forsvarsområdet.

Så det er der ikke nogen tvivl om. Men på det tidspunkt... Hr. formand, det er meget svært at få ørenlyd.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg skal gøre opmærksom på, at der skal være lidt mere ro i salen, så ordføreren kan komme igennem.

Peter Skaarup (DF):

Men på det tidspunkt var det interessante, at USA egentlig ikke havde meldt ud. USA sagde faktisk, at det kunne være en god idé, hvis Europa og EU kunne tage sig mere af forsvaret.

Men det interessante er nu, at USA melder ud. Dæmonen er i detaljen, som forsvarsminister Rumsfeld har sagt. Så det er blevet en debat, som USA er engageret i, og man er modstandere af, at EU's forsvarsstyrke skal være en underafdeling eller skal være uafhængig af NATO.

Det er problemet. Derfor vil jeg godt bede hr. Jann Sjursen om at fortælle: Hvad mener Kristeligt Folkeparti? Skal det være en styrke, der er uafhængig af NATO, eller skal det være en styrke, der samarbejder med NATO?

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Der skal altså være mere ro i salen.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg vil ikke udelukke, at jeg ikke har udtrykt mig klart i mit ordførerindlæg som sådan, men jeg vil sige, at det, som jeg sagde om de 10 år, altså at vi skulle have taget debatten for 10 år siden, mener jeg ikke var rigtigt gengivet af hr. Peter Skaarup.

Det, jeg mente i mit ordførerindlæg, var, at for 10 år siden kunne man med rette være bekymret for, at den europæiske forsvarsdimension ville føre til en afkobling af vore nordatlantiske samarbejdspartnere, ikke mindst når man tager de udtalelser, der kom fra den franske præsident og fra franske politikere på det tidspunkt, til indtægt for, hvad man rent faktisk ville med Vestunionen og med europahær, osv. osv.

Min pointe var, at situationen i dag er en anden. Den europæiske forsvarsdimension er for-

ankret i NATO, og på spørgsmålet om, hvorvidt vi mener, at EU's udrykningsstyrke bør samarbejde med NATO, så er det klart, at vi, sådan som tingene har udviklet sig, ønsker et så tæt samarbejde mellem EU og NATO som overhovedet muligt.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jamen undskyld, vil jeg sige til hr. Jann Sjursen, men der er ikke tale om, at EU's forsvarsstyrke er underlagt NATO. Det er der ikke. Det, der er holdningen, er, at styrken skal være uafhængig af NATO.

Jeg kan lige læse det op, som den nylig udnævnte formand for militærkomiteen, Gustav Hägglund, den meget omdiskuterede finske general, har sagt, nemlig at der ikke er tale om en underafdeling af NATO: Dette er et uafhængigt organ.

Derfor er det forkert at sige, at det er en underafdeling af NATO. Det er et uafhængigt organ. Det er det, der er problemet, og det er det, amerikanerne kritiserer.

Jeg troede egentlig, at Kristeligt Folkeparti også var venlige over for NATO og knap så interesserede i, at EU skulle tage sig af det forsvarspolitiske. Det har vi jo NATO til.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg må indrømme, at jeg efterhånden tror, at det er hr. Peter Skaarups høreelse, der er noget galt med i forhold til hans vurdering af, hvad jeg siger.

Jeg sagde ikke før, at EU's udrykningsstyrke var en underafdeling af NATO. Det var ikke det, jeg tog stilling til. Jeg prøvede at besvare hr. Peter Skaarups spørgsmål om, hvorvidt vi mente, at der skulle samarbejdes med NATO, og det svarede jeg bekræftende på. Det var såmænd det.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Peter Skaarup for den sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Men til hr. Jann Sjursen vil jeg sige, at Kristeligt Folkeparti var imod Maastrichttraktaten. Kristeligt Folkeparti var dermed også imod, at EU kom til at tiltage sig magt inden for det forsvars-

politiske område. Sådan vurderer jeg Kristeligt Folkepartis holdninger.

Når så USA og mange briter kommer og siger, at det her bevæger sig i en forkert retning, det bevæger sig i en retning, hvor det er EU, der skal være uafhængig af NATO på det forsvarspolitiske område, så spørger jeg hr. Jann Sjørnsen: Vil det så ikke være logisk, at Kristeligt Folkeparti støtter det forslag til vedtagelse, der kommer fra Dansk Folkeparti i dag, hvor der står, at vi skal meddele de øvrige EU-lande, at Danmark ser med bekymring på, at EU's udrykningsstyrke skal være uafhængig af NATO?

Det ville være meget logisk, at Kristeligt Folkeparti kunne støtte et sådant forslag, i og med at det jo er meget moderat. Derfor burde det også være åbenlyst vigtigt, at Kristeligt Folkeparti støttede det.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Tværtimod, vil jeg sige til hr. Peter Skaarup, så er det faktisk meget logisk, at vi i dag afviser Dansk Folkepartis forslag til vedtagelse. Vi står ved det danske forsvarsforbehold. Det er et forsvarsforbehold, som betyder, at vi har sagt, at vi står uden for forsvarsdimensionen i EU, men at vi ikke, som det er formuleret med Edinburg-hafgørelsen, vil forhindre de andre i at gå videre.

Det er jo den situation, Danmark i dag er i med forsvarsforbeholdet. Hvem er vi, om vi så skal komme og fortælle de andre, hvad de skal gøre i forhold til det samarbejde, hvorom vi har sagt, at det vælger vi at stå udenfor?

Derfor er det faktisk ret logisk, at Kristeligt Folkeparti med vores holdning både til Maastrichttraktaten og vores respekt for forbeholdet i dag afviser Dansk Folkepartis forslag til vedtagelse.

Peter Skaarup (DF):

Jeg må indrømme lige til det sidste med hensyn til debatten om Kristeligt Folkepartis holdning til det her, at så synes jeg ikke, det er særlig logisk. Altså, hvis man er modstander af, at EU skal beskæftige sig med forsvaret, skulle det vel være logisk, at man kunne stemme for et forslag her i dag, hvor vi ikke engang siger, at EU slet ikke skal beskæftige sig med forsvaret. Det eneste, vi siger i dette forslag til vedtagelse, er, at styrken ikke må være uafhængig af NATO.

Det er meget moderat; derfor burde det være nemt ikke alene for Kristeligt Folkeparti, men da så sandelig også for andre partier, der støtter

USA i en ledende rolle i NATO og støtter NATO-samarbejdet, at afvise det her, altså sige, det er vigtigt, at vi først og fremmest støtter NATO og USA og derfor også udtrykker vores bekymringer over, hvis en sådan styrke er uafhængig af NATO.

Det har været en interessant debat, vi har haft i dag. Det, der står tilbage, er, at der stadig væk her i Folketinget nok er sådan en berøringsangst i forhold til reelt at diskutere de problemer, som der peges på.

Vi har i Dansk Folkeparti i dag gjort rede for, hvordan en række fremtrædende amerikanere, politikere, eksperter og andre...

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Det er altså urimeligt, jeg flere gange skal ringe med klokken for at få ro i salen.

Peter Skaarup (DF):

Vi har i dag i Dansk Folkeparti gjort opmærksom på en række amerikanske politikere og eksperter, som virkelig er bekymret for, hvad der foregår, men det er desværre meget lidt, vi kan få frem fra Folketingets partier i forhold til at dele den bekymring.

Jeg må indrømme, at da vi i sin tid diskuterede Maastrichttraktaten, tror jeg, det for mange vælgere var afgørende, at man ønskede sig, at EU ikke skulle tage sig af forsvarsområdet. Derfor var det også, at forsvarsforbeholdet kom frem, og i forlængelse af det, som var vedtaget af den danske befolkning, er det også naturligt at diskutere herinde, om vi for alvor vil fastholde det forbehold og gøre de andre lande opmærksomme på, at det er vores holdning, eller at vi ikke vil.

Hvis vi ikke vil, jamen så skal vi bare lægge os ned på ryggen og lade de andre lande køre derudad i det spor, de kører nu, som et lokomotiv, der har ét eneste mål, og det er yderligere EU-integration; men det er så på bekostning af NATO-samarbejdet.

Det er jo reelt det, amerikanerne advarer imod. Det er Henry Kissinger, det er Donald Rumsfeld, den nuværende forsvarsminister, det er den tidligere forsvarsminister William Cohen, det er rådgivere i Bushadministrationen, der siger, at det her er en kniv mod NATO's hjerte; det er Rumsfeld, der siger: The devil is in the detail. Altså, dæmonen er i detaljen, problemerne er i detaljerne om, at det her skal være en styrke uafhængig af EU.

Så uanset om man kan lide det eller ej, er EU efter vores opfattelse – og jeg tror også efter mange danskeres opfattelse – inde på et spor, der ikke duer, og at vi på sigt bliver nødt til at være langt mere kritiske over for det spor, også fra dansk side.

Derfor står Danmark i en national diskussion i øjeblikket om, hvem vi i fremtiden vil alliere os med for at få opfyldt de sikkerhedspolitiske krav, som vi har behov for som nation, men også som danskerne ønsker at de politikere, der sidder herinde i Folketinget, reelt forholder sig til.

Derfor har det været vigtigt at finde ud af, i hvilken retning regeringens planer går, og jeg må indrømme, at de går ikke særlig langt. De går kun til at lægge sig ned på maven over for EU's planer på det her område. Vi har ikke nogen protester overhovedet.

Den levende debat, der er i Storbritannien og USA, som er vores vigtigste allierede i NATO-samarbejdet, er man fuldstændig ligeglad med herinde. Det er fuldstændig ligegyldigt. Det har ingenting på sig. Det er en fejlslagen slutning, det er en fejlslutning overhovedet at rejse debatten.

Så man er noget forvirret efter at have fulgt debatten i de britiske aviser, blandt amerikanske politikere, når man herinde bare er fuldstændig ligeglad med, hvad der foregår. Men jeg tror, det kommer til at ændre sig. Jeg tror, man bliver nødt til også fra Venstres og De Konservatives side, som gerne vil have regeringsmagten, på et tidspunkt at overveje, om det nu er den rigtige vej, man går.

Vil Danmark følge Norge og Island og søge at fastholde den stærke sikkerhedspolitiske alliance, vi har med USA? Det mener jeg man skal gøre. Jeg mener, man skal være sammen med Norge og Island, som har problemer, fordi det er EU-toget, der kører på forsvarsområdet. Jeg mener, man skal være sammen med dem i NATO-samarbejdet og trække på den hammel, som de også trækker på. For os er det vigtigt, at Frankrig ikke vinder magten over EU's styrke.

Vi vil dét i Dansk Folkeparti, at vi vil bevare NATO som en ledende rolle i forsvarssamarbejdet, og vi mener altså, at Folketinget bliver nødt til på et senere tidspunkt at tage yderligere debatter om det her. Sagen er så vigtig for Dan-

mark og for danskerne, at vi må og skal fastholde NATO i en fremtrædende rolle i forsvarspolitikken.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Blot for at sige til hr. Skaarup, at han tog ganske fejl, når han her påstod, at det var en interessant debat. Men det vil en forespørger vel altid hævde for at retfærdiggøre sin ikke særlig rimelige forespørgsel.

Det eneste interessante for dem, der har måttet følge med her på Slotsholmen eller ude i landet, er, at det nu om få sekunder på ny vil vise sig, at Dansk Folkeparti står helt alene, mutters alene.

Men det kan da ikke være særlig interessant for hr. Skaarup, og det er det altså heller ikke for os andre. Overflødig debat, spild af tid – tak for det.

Peter Skaarup (DF):

Jamen jeg kan konstatere, at hr. Arne Melchior og CD er fuldstændig ligeglade med, hvad Bushadministrationen mener, hvad den demokratiske vicepræsidentkandidat, Joseph Lieberman, mener, hvad Henry Kissinger mener, hvad Donald Rumsfeld, som er USA's forsvarsminister, mener. Det er helt ligegyldigt, at de ønsker, at EU ikke skal danne en uafhængig styrke af NATO. Fuldstændig ligegyldigt. Det behøver vi slet ikke debattere herinde i Folketinget. Lad bare EU-toget køre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Forslag til vedtagelse nr. V 102 af Peter Skaarup (DF), (se foran) forkastedes, idet 7 (DF og Thorkild B. Frandsgaard (UP)) stemte for, 92 (S, V, KF, SF, CD, RV, EL og KRF) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 224: Forslag til lov om ændring af lov om afgift af affald og råstoffer. (Generel afgiftsfritagelse ved forbrænding og midlertidig afgiftsfritagelse ved deponering i forbindelse med forebyggelsen af BSE).

Af skatteministeren (Frode Sørensen).
(FremSAT 19/4 2001).

Lovforslaget satte til forhandling.

Forhandling

Erik Mortensen (S):

Det er sådan i Danmark, at efter forbrænding af diverse ting og sager skal de, hvis ikke disse slagter og rester kan genanvendes, deponeres, og det koster en afgift. Det er fair nok.

I øjeblikket har vi en undtagelse, idet BSE, kogalskabskrisen, har gjort det sådan, at visse dele af kvæget efter slagting skal fjernes og forbrændes. Det er jo en nødsituation, kan man sige, og de rester af disse dele, der bliver skåret bort og forbrændt, er så fritaget for afgift ved deponeringen.

Nu har vi jo så i mellemtiden jo fået et midlertidigt forbud mod at bruge kød- og benmel også fra disse dyr ved slagting. Løsningen er så også at brænde det. Ud af det kommer der også et restprodukt. I det omfang, det ikke kan genanvendes på fornuftig vis, skal det også deponeres.

Men i lighed med de risikobetonede dele af kvæget foreslår man nu her i L 224, at man, hvis en deponering er sidste udvej, så også for dette materiale vedkommende siger, det skal være fritaget for afgift.

Et yderst sympatisk forslag over for landbruget, som Socialdemokratiet kan støtte.

Svend Aage Jensby (V):

Det er i realiteten fru Mariann Fischer Boel, der er ordfører, men hun er forhindret af et andet møde, så derfor kan også på hendes vegne tilsige forslaget støtte.

Eva Møller (KF):

Jeg skal bare ganske kort på Det Konservative Folkepartis vegne sige, at vi finder, at det foreliggende lovforslag er et godt og et rigtigt lovforslag. Det er rimeligt, at man ikke påfører landmændene yderligere udgifter på grund af BSE-sygdom osv.

Det eneste problem, som jeg har, som jeg gerne vil høre skatteministeren om, er spørgsmålet om, hvordan man skal forholde sig, hvis det ikke inden for 2 år er lykkedes at finde en anvendelse for slagterne. Vil ministeren så være indstillet på, at der ikke skal betales deponeringsgebyr for deponering af slagter?

Så har jeg lovet CD's ordfører at tilkendegive, at også CD kan tilslutte sig forslaget.

Aage Frandsen (SF):

Afgifter kan groft sagt have to hovedformål, i nogle tilfælde kun et af formålene: Enten er de fiskale, eller også er de adfærdsregulerende, fordi vi ønsker at fremme en bestemt adfærd.

Det, som ministeren foreslår her, berører overhovedet ikke den problemstilling, og det vil sige, at vi kan hundrede procent støtte lovforslaget.

Svend Aage Fauverholdt (DF):

Da Dansk Folkepartis ordfører på området, hr. Klaus Kjær, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre følgende bemærkninger til lovforslaget:

Forslaget går ud på, at al kød og benmel samt fedt fra forarbejdningen af animalsk affald i forbindelse med bekæmpelse af kogalskab i Danmark, som permanent eller midlertidigt ikke kan anvendes eller bortskaftes, bliver fritaget for afgift efter affaldsafgiftsloven, når materialet efter godkendt forarbejdning forbrændes.

Samtidig foreslås det, at slagter og aske, som stammer fra forbrænding af kød og benmel, midlertidigt i 2 år fritages for affaldsafgiften ved deponering, når kød og benmel er brændt separat. Lovændringen medfører ikke noget provenutab i forhold til affaldsafgiften, da kød og benmel ikke tidligere er blevet forbrændt.

Dansk Folkeparti finder, at det er et fornuftigt og nødvendigt forslag, som vi kan støtte. Men der er et lille men ved det, og det kan være, at nu, når man har godt kendskab til deponipladser, om der eventuelt skal laves et specialdepot til de her områder, der snakkes om, eller om det simpelt hen bare kan deponeres sammen med alt andet affald. Det synes jeg da kunne være et interessant spørgsmål at få svar på.

Anders Samuelsen (RV):

Også Det Radikale Venstre kan støtte dette helt rimelige og helt logiske lovforslag.